PABLO NERUDA

20 AMPOEMOJ KAJ UNU MALESPERA KANTO

TRADUKITA DE
JOSE F. ARROYO

MADRID 1982

PABLO NERUDA

20 AMPOEMOJ

KAJ

UNU MALESPERA KANTO

Tradukita de
José F. Arroyo

Madrid 1982

ANTAUPAROLO

Pablo Neruda estas sendube unu el la hispanlingvaj poetoj, kiu plej vaste kaj profunde produktis iun specon de influo ĉe granda parto de la hispana kaj hispanamerika poezio, samtempe, en la areo de la latinlingvaj landoj, kaj eĉ en la tuta mondo. Li estas ankaŭ la nuntempa hispanlingva poeto kies verkoj estas la plej tradukitaj al diversaj lingvoj. Kaj, se tiu ĉi ne estus sufiĉaj meritoj, oni ne devas forgesi, ke li atingis ankaŭ la Nobel Premion de Poezio.

Tamen (almenaŭ laŭ mia scio), ankoraŭ li ne aperas en la listo de poetoj tradukitaj al la lingvo internacia esperanto. Pro tio, mi decidis entrepreni la tradukon de lia plej juna libro, eble la plej vendita, la plej famkonata tra la tuta mondo: "DUDEK AMPOEMOJ KAJ UNU MALESPERA KANTO".

Mi tre amas tiun ĉi poetonkaj tiun ĉi libron. Sed mi devas konsenti, ke Neruda ne estas "facila" poeto, ne nur pri kio temas lia kompreno, sed ankaŭ rilate al lia stilo. Kelkafoje, li estas iom malfacila por traduki, se oni deziras konservi en ilia originala stato kaj pureco liajn sugestpovajn kaj neatenditajn metaforojn, plenajn je ŝkuanta poetforto.

Li estas tute libera en sia eksprimóformo kaj foje, liaj versoj rompiĝas ritme kaj rime, aperas aŭ malaperas tiu lasta, kaj nur la pasia fluado de la sugestemaj vortoj kaj metaforoj sufiĉas por krei poetikan klimaton ne tiel ofte atingita de multaj aliaj poetoj.

Pro tio ne ŝajnas al mi tro facila tasko traduki tiun libron de Pablo Neruda Ĉar, konservi samtempe la alvokantan valoron de la vortoj kaj la pasian ritmon de la versoj, estis

tute nepra celo. Konservi la rimon estus ankaŭ ege celinda sed, bedaŭrinde, ne ĉiam facile aŭ eble. Fari krudan kaj malvarma laŭliteran tradukon, estus detruinta la romantikan kaj modernan etoson de la poemoj. Sinokupi nur pri la adaptado aŭ rekreado de la versoj, celante la forman kaj akademian aspekton, estus iamaniere perfidi la poemojn kaj la poeton.

Do, mi elektis la mezan vojon, t.e., atenti en lia tuta valoro la plej fidela kaj respektinda laŭlitera signifo de la vortoj, eĉ ĉu eble lia originala konstruo kaj ordo, klopodante subteni la individuan ritmon de la versoj kaj eĉ la rimon, kiam estas eble.

Laŭ mi kaj precipe en poezio, la plej taŭga tradukformo estus diri en la tradukinta lingvo, tute same kiel la tradukita aŭtoro diris en sia propra originala lingvo, kvazaŭ vorto laŭ vorto. Ne nur traduki "ne la vortojn sed la sencon", kiel ŝajnas esti tute akceptita regulo, sed traduki "same la vortojn kiel la sencon". Tio estas, doni al la vortoj lian propran valoron kaj gravecon, ĉar la poeto sin eksprimis per vortoj kaj li elektis tiajn vortojn kiel la plej taŭgaj por eksprimi sian "sencon", por reprezenti siajn ideojn. Precipe zorgi pri la "interpretado" de la "senco" estas danĝera vojo, kiu facile povas konduki al pli-malpli arbitra "rekreado" de la origina kaj vera senco de la poeto. Tamen, mi devas admeti, ke tio ĉi ne ĉiam estas eble, aŭ oportuna, aŭ en tute valora. Iamaniere, mi pensas, ke ĉiam oni devas respekti kiel eble plej multe la veran eksprimoformo de la aŭtoro.

Povas esti, ke kelkaj legantoj trovos iom malklaraj kelkajn versojn aŭ metaforojn aŭ ideojn en tiuj ĉi poemoj. Sed estas ankaŭ

tute certe, ke ili estas same konfuzaj en lia origina formo. Sed tio ne gravas. Kvankan pli malpli strangaj, kelkaj metaforoj ĉe Neruda estas mirinde sugestemaj kaj alvokantaj. Ĝuste tio estas la plej originala karaktero ĉe la poezio de Neruda: ĉiu vorto vekas unu mondon, ĉiu ideo kreas ĉe la leganto neimageblajn sentojn, fantastikajn imagojn, neatenditajn rilatojn...

Kaj estas ĝuste tio, kion mi ege klopodis subteni en mia traduko, kaj pro tio, mi decidis eldoni tiun ĉi libron du-lingvoforme, t.e., kun la origina hispanlingva versio vidalvide al esperanta traduko, faciligante la oportunan komparadon al tiu kiu scipovas la hispanan lingvon. (Ankaŭ por lernantoj el unu aŭ alia lingvo, povas esti utila tia komparado).

Mi pensas sincere, ke tiu grava kaj impona poeto, sufiĉe meritas tiun ĉi malgrandan omaĝon de la esperantistaro.

J.F.A.

PABLO NERUDA

20 AMPOEMOJ KAJ UNU MALESPERA KANTO

Tradukita de
Joŝé F. Arroyo

1 - Cuerpo de mujer...

Cuerpo de mujer, blancas colinas, muslos blancos,
te pareces al mundo en tu actitud de entrega.
Mi cuerpo de labriego salvaje te socava
y hace saltar el hijo del fondo de la tierra.

Fuí solo como un túnel. De mi huían los pájaros,
y en mi la noche entraba su invasión poderosa.
Para sobrevivirme te forjé como un arma,
como una flecha en mi arco, como una piedra en
mi honda.

Pero cae la hora de la venganza, y te amo.
Cuerpo de piel, de musgo, de leche avida y firme.
Ah los vasos del pecho! Ah los ojos de ausencia!
Ah las rosas del pubis! Ah tu voz lenta y triste!

Cuerpo de mujer mia, persistiré en tu gracia.
Mi sed, mi ansia sin límite, mi camino indeciso!
Oscuros cauces donde la sed eterna sigue
y la fatiga sigue y el dolor infinito.

1 - KORPO DE VIRINO....

Korpo de virino, blankaj montetoj, kruroj blankaj,
similas vi al la mondo en via ofersinteno.
Mia korp' de kampulo sovaĝa vin subfosas
kaj igas salti filon el la fund' de la tero.

Mi estis kiel tunelo. El mi forflugis birdoj,
la nokto al mi eniradis sian povan invadon.
Por min postvivi mem, armile mi vin forĝis,
kiel ŝton' en ŝtonĵetilo, kiel sag' en pafarko.

Sed falas jam la horo de l' veng' kaj mi vin amas.
Korpo el haŭto, el musko, el lakto firma, avida.
Ha vazoj de la sino! Ha okuloj de foresto!
Ha rozoj de la pubo! Ha via voĉ' lanta, trista!

Korp' de virino mia, persistos mi en via graco.
Mia soif' , anhel' senlima, mia necerta vojo!
Mallumaj fluejoj kie eterna soifo daŭras,
kaj daŭras la laceco, la senfina doloro.

2 - En su llama mortal...

En su llama mortal la luz te envuelve.
Absorta, pálida, doliente, asi situada
contra las viejas hélices del crepúsculo
que en torno a ti da vueltas.

Muda, mi amiga,
sola en lo solitario de esta hora de muertes
y llena de las vidas del fuego,
pura heredera del dia destruído.

Del sol cae un racimo en tu vestido oscuro.
De la noche las grandes raices
crecen de súbito desde tu alma,
y a lo exterior regresan las cosas en ti ocultas,
de modo que un pueblo pálido y azul
de ti recién nacido se alimenta.

Oh grandiosa y fecúnda y magnética esclava
del círculo que en negro y dorado sucede:
erguida, trata y logra una creación tan viva
que sucumben sus flores y llena es de tristeza.

2 - EN ŝIA MORTA FLAMO....

En sia morta flamo la lum' vin ĉirkaŭvolvas.
Absorbita, pala, dolora, tiel situata
kontraŭ malnovaj helikoj de l' krepusko
kiu ĉirkaŭ vi turniĝas.

Muta, mia amikino,
sola en la soleco de ĉi horo de mortoj
kaj plena je la vivoj de la fajro,
heredantino pura je detruita tago.

Grapol' falas el l' sune sur via vest' malhela.
De la nokto la grandaj radikoj
subite kreskas ekde via animo
kaj eksteren revenas aĵoj ĉe vi kaŝitaj
kvazaŭ unu popol' pala kaj blua
ĵusnaskita el vi, el vi sin nutras.

Ho grandega, fekunda kaj magneta sklavino
de la cirklo, kiu nigre kaj orumite okazas:
starante, ŝi probas kaj atingas tiel viglan kreaĵon,
ke pereas siaj floroj kaj je tristo estas plena.

3 - Ah vastedad de pinos...

Ah vastedad de pinos, rumor de olas quebrándose,
lento juego de luces, campana solitaria,
crepúsculo cayendo en tus ojos, muñeca,
caracola terrestre, en ti la tierra canta!

En ti los rios cantan y mi alma en ellos huye
como tu lo desees y hacia donde tu quieras.
Márcame mi camino en tu arco de esperanzas
y soltaré en delirio mi bandada de flechas.

En torno a mi estoy viendo tu cintura de niebla
y tu silencio acosa mis horas perseguidas,
y eres tu con tus brazos de piedra transparente
donde mis besos anclan y mi húmeda ansia anida.

Ah tu voz misteriosa que el amor tiñe y dobla
en el atardecer resonante y muriendo!
Así en horas profundas sobre los campos he visto
doblarse las espigas en la boca del viento.

3 - HA VASTECO DE PINOJ... -

Ha vasteco de pinoj, murmur' de ondoj rompantaj,
soleca sonorilo, ludo-de-lumoj lanta,
krepusko, kiu falas sur viaj okuloj, pupo,
heliko de la tero, ĉe vi la tero kantas.

Ce vi kantas riveroj en kiu mia anim' forkuras
tiel kiel vi dezirus kaj ĝis kie vi volus.
Montru al mi vian vojon en via esperpafarko
kaj liberigos mi delire mian sagaron.

Cirkaŭ mi nun mi vidas vian nebultalion,
miajn postkuritajn horojn via silento pelas,
kaj estas vi, kun brakoj el travidebla ŝtono
kie miaj kisoj ankras kaj miaj deziroj nestàs.

Ha via voĉ' mistera, kiun l'amo tintur-duoblas
en tia resonanta kaj mortanta vespero!
Tiel, en profundaj horoj, sur la kampoj mi vidis
sinkurbiĝi la spikoj en la buŝo de l' vento.

4 - Es la mañana llena...

Es la mañana llena de tempestad
en el corazón del verano.

Como pañuelos blancos de adiós viajan las nubes,
el viento las sacude con sus viajeras manos.

Innumerable corazón del viento
latiendo sobre nuestro silencio enamorado.

Zumbando entre los árboles, orquestasl y divino
como una lengua llena de guerras y de cantos.

Viento que lleva en rápido vuelo la hojarasca
y desvía las flechas latientes de los pájaros.

Viento que la derriba en ola sin espuma
y sustancia sin peso y fuegos inclinados.

Se rompe y se sumerge su volúmen de besos
combatido en la puerta del viento del verano.

4 - ĜI ESTAS LA MATENO...

Ĝi estas la maten' ŝtormoplena
ĉe la kor' de l' somero.

Kiel blankaj adiaŭtukoj la nuboj vojaĝas
per manoj vojaĝantaj skuitaj de l' vento.

Nenumerebla koro de l' aero
batanta super nia enamiga silento.

Inter arboj zumanta, orkesta kaj dia
kvazaŭ lingvo plenplena je militoj kaj kantoj.

Vento, kiu rapide forrabas la foliaĉon
kaj de l' birdoj deturnas la batantajn sagojn.

Vento, kiu ĝin renversas en ondoj sen ŝaŭmoj
kaj senpeza substanco kaj klinigitaj fajroj.

Sin detruas kaj mergas sia kisvolumeno
luktanta ĉe la pordo de la somera vento.

5 - Para que tu me oigas....

Para que tu me oigas
mis palabras
se adelgazan a veces
como las huellas de las gaviotas en las playas.

Collar, cascabel ebril
para tus manos suaves como las uvas.
Y las miro lejanas mis palabras.
Más que mias son tuyas.
Van trepando en mi viejo dolor como las yedras.

Ellas trepan así por las paredes húmedas.
Eres tú la culpable de este juego sangriento.
Ellas están huyendo de mi guarida oscura.
Todo lo llenas tú, todo lo llenas.

Antes que tu poblaron la soledad que ocupas,
y están acostumbradas más que tu a mi tristeza.

Ahora quiero que digan lo que quiero decirte
para que tu me oigas como quiero que me oigas.

El viento de la angustia aún las suele arrastrar.
Huracanes de sueño aún a veces las tumban.
Escuchas otras voces en mi voz dolorida.
Llanto de viejas bocas, sangre de viejas súplicas.
Ámame, compañera. No me abandones. Sígueme.
Síguème, compañera, en esa ola de angustia.

Pero se van tiñendo con tu amor mis palabras.
Todo lo ocupas tú, todo lo ocupas.

Voy haciendo de todas un collar infinito
para tus blancas manos, suaves como las uvas.

5 - POR KE VI AŬDU MIN...

Por ke vi aŭdu min
miaj vortoj
foje si maldikiĝas
kvaŝaŭ la paŝsignoj de mevoj ĉe la strando.

Kolringo, ebria sonorilo
por viaj manoj mildaj same kiel vinberoj.
Kaj mi rigardas forajn miajn vortojn.
Ili estas pli viaj ol miaj,
tra antikva dolor' mia grimpanta kiel hederoj.

Tiel ili grimpadas tra la malsekaj muroj.
La kulpa estas vi je tiu sanga ludo.
Nun ili forkuradas el mia kaŝej' malluma.
Ĉion plenigas vi, ĉion plenigas.

Antaŭe ol vi ili loĝis la sólon kiun vi okupas
kaj ili alkutimiĝis pli ol vi al mia malgajo.

Mi volas, ke ili diru kion mi volas vin diri
por ke vi aŭdu min same kiel mi deziras.

La vento de la angoro ankoraŭ ilin forpuŝas.
Huraganoj de revoj eĉ foje ilin renversas.
En mia dolora voĉo, aliajn vi aŭskultas.
Plor' de malnovaj buŝoj, sang' de preĝoj malnovaj.
Amu min, kunulino. Ne min forlasu. Sekvu min.
Sekvu min, kunulino, en tia ondo angora.

Sed, pere de via amo, miaj vortoj sin tinkturas.
Ĉion plenigas vi, ĉion vi okupas.

Per ĉiuj mi faradas kolringon nefineblan
por viaj blankaj manoj, kiel vinberoj molaj.

6 - Te recuerdo como eras...

Te recuerdo como eras en el último otoño.
Eras la boina gris y el corazón en calma.
En tus ojos peleaban las llamas del crepúsculo.
Y las hojas caían en el agua de tu alma.

Apegada a mis brazos como una enredadera,
las hojas recogían tu voz lenta y en calma.
Hoguera de estupor en que mi sed ardía.
Dulce jacinto azul torcido sobre mi alma.

Siento viajar tus ojos y es distante el otoño:
boina gris, voz de pájaro y corazón de casa
hacia donde emigraban mis profundos anhelos
y caían mis besos alegres como brasas.

Cielo desde un navío. Campo desde los cerros:
tu recuerdo es de luz, de humo, de estanque en calma!
Más allá de tus ojos ardían los crepúsculos.
Hojas secas de otoño giraban en tu alma.

6 - MI REMEMORAS KIEL VI ESTIS....

Mi rememoras kiel vi estis lastaŭtune.
Vi estis beret' griza kaj la koro en trankvilo.
Krepuskflamoj luktadis en la okuloj viaj
kaj folioj faladis ĉe l' akvon de via animo.

Algluita al miaj brakoj kiel la konvolvulo,
folioj kolektadis vian voĉon pac-lantan.
Fajraĵo de mimozo kie mia soif' bruladis.
Dolĉa hiacinto blua sur mia anim' klinata.

Sentas mi viajn okulojn vojaĝi, aŭtun' forestas:
beret' griza, voĉ' birda kaj koro de la hejmo
al kie miaj profundaj enheloj elmigradis
kaj miaj kisoj faladis gajaj kiel brulpecoj.

Ĉielo ekde la ŝipo. Kampo ekde la montoj:
via memor' estas luma, fuma, lageto kvieta!
Transe viaj okuloj la krepuskoj bruladis.
Turnadis ĉe via animo aŭtunfolioj sekaj.

7 Inclinado en las tardes.....

Inclinado en las tardes tiro mis tristes redes
a tus ojos oceánicos.

Allí se estira y arde en la más alta hoguera
mi soledad que da vueltas los brazos como un
naúfrago.

Hago rojas señales sobre tus ojos ausentes
que olean como el mar a la orilla de un faro.

Sólo guardas tinieblas, hembra distante y mia,
de tu mirada emerge a veces la costa del espanto.

Inclinado en las tardes echo mis tristes redes
a ese mar que sacude tus ojos oceánicos.

Los pájaros nocturnos picotean las primeras
estrellas
que centellean como mi alma cuando te amo.

Galopa la noche en su yegua sombría
desparramando espigas azules sobre el campo.

7 - KLINATA ĈE L' VESPEROJ...

Klinata ĉe l' vesperoj mi ĵetas tristajn retojn
al viaj oceanokuloj.

Tie strecigas, brulas en altega brulajo
mia solec' turniganta la brakoj kiel alfundo.

Mi faras rugajn signojn sur viaj okuloj foraj
kiuj ondas kiel la maro ĉe marborda lumturo.

Mallumojn nur vi gardas, mia ino malproksima,
el via rigard' mergigas foje marborderuro.

Klinata ĉe l' vesperoj, tristajn retojn mi ĵetas
al tiu mar' skuata de viaj oceanokuloj.

Noktaj birdoj bekadas la unuajn stelojn
kiuj trembrilas kiel mia animo vin amanta.

Galopadas la nokto malluma ĉevalino -
bluajn spikojn super la kampo disĵetanta.

8 - Abeja blanca, zumbas...

Abeja blanca zumbas ebria de miel, en mi alma
y te tuerces en lentas espirales de humo.

Soy el desesperado, la palabra sin ecos,
el que lo perdió todo, y el que todo lo tuvo.

Ultima amarra, cruje en ti mi ansiedad última.
En mi tierra desierta eres la última rosa.

Ah silenciosa!

Cierra tus ojos profundos. Allí aletea la noche.
Ah desnuda tu cuerpo de estátua temerosa.

Tienes ojos profundos donde la noche alea.
Frescos brazos de flor y regazo de rosa.

Se parecen tus senos a los caracoles blancos.
Ha venido a dormirse en tu vientre una mariposa
de sombra.

Ah silenciosa!

He aqui la soledad de donde estás ausente.
Llueve. El viento del mar caza errantes gaviotas.

El agua anda descalza por las calles mojadas.
De aquel árbol se quejan, como enfermos, las hojas.

Abeja blanca, ausente, aún zumbas en mi alma.
Revives en el tiempo, delgada y silenciosa.

Ah silenciosa!

8 - BLANKA ABELO VI ZUMAS...

Blanka abelo vi zumas, mielebria, ĉe mia animo.
kaj tordas vin en lantaj spiraloj de fumo.

Mi estas la senespera, la parolo sen eĥoj,
tiu, kiu ĉion perdis, tiu, kiu ĥavis tuton.

Ŝnuro lasta, krakas mia lasta sopirego.
Vi estas lasta rozo en mia tero dezerta.

Ha silentema!

Fermu viajn fundokulojn. Tie flugilas nokto.
Ha nudigu vian korpon je statuo timema.

Vi ĥavas fundokulojn kie la nokt' flugilas:
freŝajn brakojn de floro kaj la sinon de rozo.

Viaj mamoj similas kvazaŭ blankaj helikoj.
Venis dormi al via ventro papilio de ombro.

Ha silentema!

Jen estas la solec' el kie vi forestas.
Pluvas. La mara vento ĉasas vagantajn mevojn.

La akvo nudpiediras tra stratoj malsekaj.
Folioj de tiu arbo, kiel malsanuloj, plendas.

Blanka abel', forestanta, eĉ zumas en mia animo.
Revivas en la tempo, maldika, silentema,

Ha silentema!

9 - Ebrio de trementina...

Ebrio de trementina y largos besos,
estival, el velero de las rosas dirijo,
torcido hacia la muerte del delgado dia,
cimentado en el sólido frenesí marino.

Pálido y amarrado a mi agua devorante
cruzo en el agrio olor del clima descubierto,
aún vestido de gris y sonidos amargos,
y una cimera triste de abandonada espuma.

Voy, duro de pasiones montado en mi ola única,
lunar, solar, ardiente y frio repentino,
dormido en la garganta de las afortunadas
islas blancas y dulces como caderas frescas.

Tiembla en la noche húmeda mi vestido de besos
locamente cargado de eléctricas gestiones,
de modo heróico dividido en sueños
y embriagadoras rosas practicándose en mi.

Aguas arriba, en medio de las olas externas,
tu paralelo cuerpo se sujeta en mis brazos
como un pez infinitamente pegado a mi alma
rápido y lento en la energía subceleste.

9 - EBRIA ĴE TEREBINTO...

Ebria je terebintò kaj longaj kisoj,
somera, la velŝipon de rozoj mi direktas,
klinigita al la mortò de la maldika tago,
terbazita sur mara kaj solida frenezo.

Pala kaj ŝnurita al mia manĝega akvo,
l' akrodoron mi pasas de klimat' malkovrita,
ankoraŭ grizvestita kaj kun maldolĉaj sonoj,
kaj kun trista ornamaĵo je forlasita ŝaŭmo.

Malmòla je pasioj, mi rajdas nuram ondon,
tuja, luna kaj suna, pasia kaj malvarma,
dormanta ĉe la gorĝo de la bonfortunataj
insuloj blankaj, molaj, kvazaŭ freŝaj koksoj.

Ĉe la malseka nokt' mia kisvestaĵo tremas
je demarŝoj elektraj freneze surŝaĝita,
heromaniere dividita en sonĝoj
kaj ebriigantaj rozoj sinfarantaj ĉe mi.

Suprenakven kaj meze de la eksteraj ondoj,
via paralela korpo fiksiĝas al miaj brakoj
kvazaŭ fiŝ' algluita senfine al mia animo
lanta kaj rapida en subĉiela energio.

10 - Hemos perdido aun...

Hemos perdido aun este crepúsculo.
Nadie nos vio esta tarde con las manos unidas
mientras la noche azul caía sobre el mundo.

He visto desde mi ventana
la fiesta del poniente en los cerros lejanos.

A veces como una moneda
se encendía un pedazo de sol entre mis manos.

Yo te recordaba con el alma apretada
de esa tristeza que tu me conoces.

Entonces dónde estabas?
Entre qué gentes?
Diciendo qué palabras?
Por qué se me vendrá todo el amor de golpe
cuando me siento triste y te siento lejana?

Cayó el libro que siempre se toma en el crepúsculo,
y como un perro herido rodó a mis pies mi capa.

Siempre, siempre te alejas en las tardes
hacia donde el crepúsculo corre borrando estátuas.

10. - ANKORAŬ NI PERDIS...

Ankoraŭ ni perdis tiun ĉi vesperiĝon.
Neniu, ĉi vespere, vidis nin manenmane.
dum la nokto faladis blua super la mondo.

Mi rigardadis, ekde mia fenestro
la sunsubiran feston ĉe malproksimaj montoj.

Foje, kiel monero,
peco de suno ekbrulis inter miaj manoj.

Mi memoradis vin kun l'animo premita
per tia malgajeco, kiun vi ĉe mi konas.

Kie tiam vi estis?
Inter kiuj homoj?
Kiujn vortojn diranta?
Kial venas al mi ĉiom la am' , subite,
kiam mi estas trista kaj vi estas distanta?

Kiel vundita hundo rulis mian mantelo,
falis la eterna libro je l' sunsubir' prenata.

Malproksimiĝas vi ĉiam, ĉiam vespere
kien la krepusko kuras statuojn forvišanta.

11 - Casi fuera del cielo...

Casi fuera dèl cielo ancla entre dos montañas
la mitad de la luna.
Gurante, errante noche, la cavadora de ojos.
A ver cuántas estrellas trizadas en la charca.

Hace una cruz de luto entre mis cejas, huye.
Fragua de metales azules, noches de las calladas
luchas,
mi corazón da vueltas como un volante loco.

Niña venida de tan lejos, traida de tan lejos,
a veces fulgurece su mirada debajo del cielo.
Quejumbre, tempestad, remolino de furia,
cruza encima de mi corazón, sin detenerte.
Viento de los crepúsculos acarrea, destroza,
dispersa tu raiz soñolienta.
Desarraiga los grandea árboles al otro lado
de ella.
Pero tú, clara niña, pregunta de humo, espiga.
Era la que iba formando el viento con hojas
iluminadas.
Detrás de las montañas nocturnas, blanco lirio
de incendio,
ah nada puedo decir! Era hecho de todas las cosas.
Ansiedad que partiste mi pecho a cuchillazos,
es hora de seguir otro camino, donde ella
no sonría.
Tempestad que enterró las campanas, turbio
revuelo de tormentas
para qué tocarla ahora, para qué entristecerla.

Ay seguir el camino que se aleja de todo,
donde no esté atajando la angustia, la
muerte, el invierno,
con sus ojos abiertos entre el rocío.

11 - PRESKAŬ FOR DE LA ĈIELO...

Preskaŭ for de la ĉielo, ankro inter du montegoj
la duon' de la Luno.
Turnanta, vaganta nokto, la okulfoŝistino.
Vidi kiom da steloj erigitaj ĉe l' marĉo.

Ĝi faras nigran kroĉon inter miaj brovoj, fuĝas.
Forĝujo de bluaj metaloj, nokto de la silentaj
luktoj,
mia koro turniĝas kvazaŭ freneza rando.

Knabino el tie for venita, alportita el tie
malproksime,
foje ŝia rigardo ekbrilas sube de la ĉielo.
Ĝemo, tempesto, kirlo de furio,
trairu super la mia kor' senhalte.
Tombovento, transportu, disigu, dispersu
vian sonĝeman radikon.
Senradikiĝu preter de ŝi la grandaj arboj.
Sed vi, hela knabino, fumo-demando, spiko.
Ŝi estis kiu formadis la venton de lumaj folioj.
Trans la noktaj montoj, blanka irid' de brulego,
ha, nenion mi povas diri! El ĉio estis farita.
Sopirego, kiu tranĉis mian brustontranĉilfrape,
estas jam tempon sekvi alian vojon, kie ŝi
ne ridetu.
Tempesto, kiu entombiĝis sonorilojn, malklara
ŝtormoflugo,
kial ŝin tuŝi nun, kial ŝin malgajiĝi.

Ve, daŭrigi la vojon el ĉio foriganta,
kie l' angor', la morto, la vintro ne kroĉigus,
okuloj malfermitaj, inter la roso.

12.- Para mi corazón...

Para mi corazón basta tu pecho,
para tu libertad bastan mis alas.
Desde mi boca llegará hasta el cielo
lo que estaba dormido sobre tu alma.

Es en ti la ilusión de cada día.
Llegas como el rocío a las corolas.
Socavas el horizonte con tu ausencia.
Eternamente en fuga como la ola.

He dicho que cantabas en el viento.
como los pinos y como los mástiles.
Como ellos eres alta y taciturna.
Y entristeces de pronto como un viaje.

Acogedora como un viejo camino.
Te pueblan ecos y voces nostálgicas.
Yo desperté y a veces emigran y huyen
pájaros que dormían en tu alma.

12 - POR MIA ĶORO...

Por mia kor' sufiĉas via brusto,
miaj flugiloj por via libereco.
Tio dormanta sur animo via,
ekde mia buŝo atingos la ĉielon.

La ĉiutaga iluzio ĉe vi estas.
Alvenas vi kiel roso al la korolo.
Kiel la ondo, ĉiam vi fuĝanta.
Via foresto fosas horizonton.

Mi diris, vi kantadis en la vento
kiel la pinoj kaj kiel la masto.
Svelta, silentema kiel ili,
vi tuj atristigas, kiel vojaĝo.

Kiel malnova vojo akceptema.
Nostalgaj voĉoj, eĥoj ĉe vi enigas.
Mi ekvekiĝis, foje ili migras,
forflugas birdoj ĉe via anim' dormintaj.

13 - He ido marcando...

He ido marcando con cruces de fuego
el atlas blanco de tu cuerpo.
Mi boca era una araña que cruzaba escondiéndose.
En tí, detrás de ti, temerosa, sedienta.

Historias que contarte a la orilla del crepúsculo,
muñeca triste y dulce, para que no estuvieras
triste.
Un cisne, un árbol, algo lejano y alegre.
El tiempo de las uvas, el tiempo maduro y frutal.

Yo que viví en un puerto desde donde te amaba.
La soledad cruzada de sueño y de silencio.
Acorralado entre el mar y la tristeza.
Callado, delirante, entre dos gondoleros
inmóviles.

Entre los labios y la voz, algo se va muriendo.
Algo con alas de pájaro, algo de angustia
y de olvido.
Así como las redes no retienen el agua.
Muñeca mia, apenas quedan gotas temblando.
Sin embargo algo canta entre estas palabras
fugaces.
Algo canta, algo sube hasta mi ávida boca.
Oh poder celebrarte con todas las palabras
de alegría.
Cantar, arder, huir, como un campanario en las
manos de un loco.
Triste ternura mía, qué te haces de repente?
Cuando he llegado al vértice más atrevido y frio
mi corazón se cierra como una flor nocturna.

13 - MARKINTE MI IRADIS...

Markinte mi iradis per fajrkrucoj
la blankan landkartaron de via korpo.
Mia buŝo, araneo kiu krocis sin kaŝinte,
en vi, post vi, timema kaj soifanta.

Rakontoj por rakonti al vi, apud la vesperiĝo,
trista kaj dolĉa pupo, por ke vi ne estu trista.
Cigno, arbo, iom malproksima kaj gaja.
Tempo de la vinberoj, matura temp' kaj frukta.

Vivinta mi en haveno, ekde kie mi vin amis.
La soleco krucita je songo kaj silento.
Sieĝita inter la maro kaj la malgajeco.
Silenta, deliranta, inter du gondolistoj
    senmovaj..
Inter lipoj kaj voĉo io estas mortanta.
Io kun birdflugiloj, io angora, forgesa.
Tiel kiel la retoj la akvon ne retenas.
Mia pup', apenaŭ restas tremantaj kelkaj gutoj.
Tamen, io kantadas inter tiaj fugaj vortoj.
Io kantas, io ĝis mia buŝo avida, supreniras.
Ho povi vin soleni per ĉiuj vortoj gajaj.
Kanti, flami, forkuri, kiel sonorilturo mane
    de frenezulo.
Trista molkorec' mia, kio tuj vin prenas?
Alvenite al vertico plej kuraĝa kaj frosta,
mia koro fermiĝas kvazaŭ nokta floro.

14 - Juegas todos los dias....

...

Juegas todos los dias con la luz del universo.
Sutil visitadora, llegas en la flor y en el agua.
Eres más que esta blanca cabecita que aprieto
como un racimo entre mis manos cada dia.

A nadie te pareces desde que yo te amo.
Déjame tenderte entre guirnaldas amarillas.
Quién escribe tu nombre con letras de humo
entre las estrellas del sur?
Ah déjame recordarte como eras entonces, cuando
aún no existías.

De pronto el viento aúlla y golpea mi ventana
cerrada.
El cielo es una red cuajada de peces sombríos.
Aqui vienen a dar todos los vientos, todos.
Se desviste la lluvia.

Pasa huyendo los pájaros.
El viento. El viento.
Yo solo puedo luchar contra la fuerza de los
hombres.
El temporal arremolina hojas oscuras
y suelta todas las barcas que ayer amarraron
al cielo.

Tú estás aquí. Ah tú no huyes.
Tú me responderás hasta el último grito.
Ovíllate a mi lado como si tuvieras miedo.
Sin embargo alguna vez corrió una sombra
extraña por tus ojos.

Ahora, ahora también, pequeña, me traes
madreselvas,
y tienes hasta los senos perfumados.
Mientras el viento triste galopa matando mariposas
yo te amo, y mi alegría muerde tu boca de
ciruela.

14 - VI LUDAS ĈIUTAGE....

Vi ludas ĉiutage per l' universa lumo.
Vizitantin' subtilas, en la floro kaj akvo vi venas.
Vi estas pli ol ĉia blankkapet', kiun mi premas
kiel unu grapolo ĉiutage inter miaj manoj.

Al neniu vi ŝajnas de kiam mi vin amas.
Lasu al mi vin etendi inter girlandoj flavaj.
Kiu skribas vian nomon pere de fumliteroj inter
la sudsteloj?
Ha, lasu al mi vin memori, kiel vi estis tiam,
kiam vi eĉ ne estis.

Tuj la vent' ululas, frapas mian fermitan fenestron.
La ĉielo estas reto plena je malhelaj fiŝoj.
Ĉi tie venas frapi ĉiuj ventoj, ĉiuj.
La pluvo malvestiĝas.

Forkurante, la birdoj preterpasas.
La vento. La vento.
Mi nur povas barakti kontraŭ la fort' de l' homoj.
La tempesto kirladas foliojn malhelajn.
kaj malligas ĉiuj ŝipojn, hieraŭnokte ligitaj
al la ĉielo.

Vi estas tie ĉi. Ha, vi ne forkuras.
Vi respondos al mi eĉ ĝis la lasta krio.
Buliĝu vi apud mi, kiel se vi timadus.
Tamen, iufoje, stranga ombro en viaj okuloj kuris.

Nun, ankaŭ nun, etulino, vi kumportas al mi
la lonicerojn,
kaj eĉ la mamojn havas parfumatajn.
Dum trista vento rajdas, mortigas papiliojn,
mi amas vin kaj mia ĝojo mordas vian buŝon el prumo.

....

Cuánto te habrá dolido acostumbrarte a mi,
a mi alma sola y salvaje, a mi nombre que todos
ahuyentan.
Hemos visto arder tantas veces el lucero
besándonos los ojos
y sobre nuestras cabezas destorcerse los
crepúsculos en abanicos girantes.

Mis palabras llovieron sobre ti acariciándote.
Amé desde hace tiempo tu cuerpo de nácar soleado.
Hasta te creo dueña del universo.
Te traeré de las montañas flores alegres,
copihues,
avellanas oscuras y cestas silvestres de besos.
Quiero hacer contigo
lo que la primavera hace con los cerezos.

Kiom vin dolorigis alkutimiĝi al mi,
al mia anim' solsovaĝa, al mia nom', kiu ĉiuj
forkurigas.
Ni vidis tiel multfoje bruli stelon, kisante
niajn okulojn
kaj super niaj kapoj malturni la krepuskoj
ventumilturnigantaj.

Miaj vortoj karesantaj supren de vi pluvadis.
Mi amis jam de longe korpon vian el perlamot'
sunigita.
Eĉ vi ŝajnas al mi la universmastrino.
Mi kunportos al vi el la montaro gajajn florojn,
la kopihuojn,
malhelajn avelojn kaj ŝovaĝajn korbojn da kisoj.
Mi volas kun vi fari
same kiel printempo faras kun ĉerizujoj.

15 - Me gustas cuando callas...

Me gustas cuando callas porque estas como ausente
y me oyes desde lejos y mi voz no te toca.
Parece que tus ojos se te hubieran volado
y parece que un beso te cerrara la boca.

Como todas las cosas están llenas de mi alma
emerges de las cosas, llena del alma mia.
Mariposa de sueño, te pareces a mi alma
y te pareces a la palabra melancolía.

Me gustas cuando callas y estás como distante.
Y estás como quejándote, mariposa en arrullo.
Y me oyes desde lejos y mi voz no te alcanza:
Déjame que me calle con el silencio tuyo.

Déjame que te hable también con tu silencio
claro como una lámpara, simple como un anillo
Eres como la noche, callada y constelada.
Tu silencio es de estrella, tan lejano y sencillo.

Me gustas cuando callas porque estás como ausente.
Distante y dolorosa como si hubieras muerto.
Una palabra entonces, una sonrisa bastan.
Y estoy alegre, alegre de que no sea cierto.

15 - MI ŝATAS VIN SILENTA... -

Mi ŝataŝ vin silenta ĉar vi kvazaŭ forestas
kaj vi min aŭdas fore kaj mia voĉ' ne vin tuŝos.
Ŝajnas, ke viaj okuloj estas jam forflugitaj
ŝajnas, ke unu kiso fermus ja vian buŝon.

Ĉar ĉiu aĵo estas plena je animo mia
vi elmergas el aĵoj plena je mia animo.
Papilio de sonĝo, kiel mia anim' vi ŝajnas
kaj vi similas al la vort' melankolio.

Mi ŝatas vin senvorta kaj kvazaŭ malproksima,
kaj vi estas plendema, papilio rukula.
Kaj vi aŭdas min fore, mia voĉ' ne vin atingas:
lasu al mi silenti per via vorto muta.

Al mi lasu paroli al vi per via silento
hela kiel unu lampo, kvazaŭ ringo facila.
Vi estaŝ kiel la nokto senbrua kun steloj.
Via stela silento, tiel fora kaj simpla.

Silenta mi vin ŝatas, ĉar vi kvazaŭ forestas.
Neestanta kaj dolora kvazaŭ vi estus mortinta.
Nur unu vorto tiam, unu ridet' sufiĉas.
Kaj mi ĝojas, mi ĝojas, ke tio ne certiĝas.

16 - En mi cielo al crepusculo...

(Este poema es una paráfrasis del poema nº 30 de El Jardinero, de Rabindranath Tagore)

En mi cielo al crepúsculo eres como una nube
y tu color y forma son como yo los quiero.
Eres mia, eres mia, mujer de labios dulces
y viven en tu vida mis infinitos sueños.

La lámpara de mi alma te sonrosa los pies,
el agrio vinó mio es más dulce en tus labios,
oh segadora de mi canción de atardecer,
cómo te sienten mia mis sueños solitarios!

Eres mía, eres mía, voy gritándo en la brisa
de la tarde, y el viento arrastra mi voz viuda.
Cazadora del fondo de mis ojos, tu robo
estanca como el agua tu mirada nocturna.

En la red de mi música estás presa, amor mío,
y mis redes de música son anchas como el cielo.
Mi alma nace a la orilla de tus ojos de luto.
En tus ojos de luto empieza el pais del sueño.

16 - EN MIA ĈIEL, KREPUSKE...

(Tiu ĉi poemo estas parafrazo de la poemo 30 el "La Gardenisto" de Rabindranath Tagore)

En mia ĉiel, krepuske, estas vi kiel nubo,
via formo kaj fàrbo estas kiel mi ŝatas.
Vi estàs mia, mia, virin' de lipoj dolĉaj,
miaj sonĝoj senfinaj ĉe via viv' vivadas.

La lampo de mia animo rozigas viajn piedojn,
l'acida vino mia en viaj lipoj dolĉiĝas,
ho falĉistino je mia vespera kanto,
kiel miaj solaj revoj sentas vin tiel mia!

Vi estas mia, mia, krias mi ĉe la brizo
vespera, l' vento trenas mian voĉon senedzan.
Via ŝtel', ĉàsistino dè l' òkulfundo mìa,
kiel akvo, via nokta rigardo senfluegas.

Ĉe mia muzikreto, amo mia, kaptita
kaj miaj muzikretoj, larĝaj kiel la ĉielo.
Ĉe viaj funebrokuloj naskiĝas mia animo,
en viaj funebrokuloj ekiĝas land' de l' revo.

17 - Pensando, enredando sombras...

Pensando, enredando sombras en la profunda soledad.
Tú también estas lejos, ah más lejos que nadie.
Pensando, soltando pájaros, desvaneciendo
imágenes,
enterrando lámparas.

Campanario de brumas, qué lejos allá arriba!
Ahogando lamentos, moliendo esperanzas sombrías,
molinero taciturno,
se te viene de bruces la noche, lejos de la ciudad.

Tu presencia es ajena, extraña a mi como una cosa.
Pienso, camino largamente, mi vida antes de ti.
Mi vida antes de nadie, mi áspera vida.
El grito frente al mar, entre las piedras,
corriendo libre, loco, en el vaho del mar.
La furia triste, el grito, la soledad del mar.
Desbocado, violento, estirado hacia el cielo.

Tú, mujer, qué eras allí, qué raya, qué varilla
de ese abanico inmenso? Estabas lejos como ahora.
Incendio en el bosque! Arde en cruces azules.
Arde, arde, llamea, chispea en árboles de luz.
Se derrumba, crepita. Incendio. Incendio.
Y mi alma bailá herida de viruta de fuego.
Quién llama? Qué silencio poblado de ecos?
Hora de la nostalgia, hora de la alegría, hora
de la soledad,
hora mia entre todas!
Bocina en que el viento pasa cantando.
Tanta pasión de llanto anudada a mi cuerpo.

Sacudida de todas las raices,
asalto de todas las olas!
Rodaba, alegre, triste, interminable mi alma.

Pensando, enterrando lámparas en la profunda soledad.

Quien eres tú, quién eres?

17 - PENSANTE, IMPLIKANTE OMBROJN...

Pensante, implikante ombrojn ĉe profunda solecp.
Ankaŭ vi estas distanta, ha, plej for ol neniu.
Pensante, forlasante la birdojn, ŝvenigante imagojn,
enterigante lampojn.

Sonoril' de nebuloj, kiel for, tien supren!
Plendojn sufokante, muelante malgajajn esperojn,
silentema muelisto,
venas sur vi, vizaĝe, la nokto for de l'urbo.

Via presenco estas malpropra, stranga al mi kiel aĵo.
Mi pensas, longege piediradas, mia viv' antaŭe vi.
Antaŭe neniu, mia vivo, mia malmilda vivo.
La krio front al maro, inter la ŝtonoj,
kurant-liber-freneza, ĉe la mara vaporo.
La furio malgaja, la kriado, la soleco de l' maro.
Senbrida, malmodera, strečita al la ĉielo.

Vi, virino, kio vi estis tie, kiu streko, kiu
stangeto
de tia senmezura ventumilo? Vi estis for kiel nun.
Brulego ĉe l' arbaro! Ĝi brulas laŭ blukrucoj.
Brulas, brulegas, flamas, sparkas laŭ lumarboj.
Faliĝas, kraketadas. Brulego, Brulego.
Kaj mia animo danzas vundita je fajraj rabotaĵoj.
Kiu vokas? Kio silento populita je eĥoj?
Horo de nostalgio, horo de gajeco, horo de soleco,
horo mia inter ĉiuj!

Korno en kiu la vento kantante foriradas.
Tiel multa plorpasio nodita al mia korpo.

Skuado de ĉiuj radikoj,
sturmado de ĉiuj ondoj!
Turnadis gaja, trista, senfina, mia animo.

Pensante, enterigante lampojn en la funda soleco.

Kiu vi estas, kiu?

18. - Aqui te amo...

Aqui te amo.
En los oscuros pinos se desenreda el viento.
Fosforece la luna sobre las aguas errantes.
Andan dias iguales persiguiéndose.

Se desciñe la niebla en danzantes figuras.
Una gaviota de plata se descuelga del ocaso.
A veces una vela. Altas, altas estrellas.
O la negra cruz de un barco.
Solo.
A veces amanezco y hasta mi alma está húmeda.
Suena, resuena el mar lejano.
Este es un puerto.
Aqui te amo.

Aqui te amo y en vano te oculta el horizonte.
Te estoy amando aún entre estas frias cosas.
A veces van mis besos en esos barcos graves,
que corren por el mar hacia donde no llegan.
Ya me veo olvidado como estas viejas anclas.
Son más tristes los muelles cuando atraca la tarde.
Se fatiga mi vida inutilmente hambrienta.
Amo lo que no tengo. Estás tú tan distante.
Mi hastío forcejea con los lentos crepúsculos.
Pero la noche llega y comienza a cantarme.
La luna hace girar su rodaje de sueño.

Me miran con tus ojos las estrellas más grandes.
Y como yo te amo, los pinos en el viento
quieren cantar tu nombre con sus hojas de alambre.

18 - ĈI TIE MI VIN AMAS...

Ĉi tie mi vin amas.
En la malhelaj pinoj sin ellasas la vento.
La luno fosforeskas sur la vagantaj akvoj.
Samaj tagoj pasas persekutante sin.

Nebulo sin malligas en dancantaj figuroj.
Unu arĝenta mevo falas de l' sunsubiro.
Kelkafoje unu velo. Altaj, altaj stelòj.
Aŭ nigra kruc' de ŝipo.
Sola.

Foje mi ektagiĝas kun eĉ l' anim' malseka.
Sonas kaj resonas la maro malproksima.
Ĉi-tio estas haveno.
Ĉi-tie mi vin amas.

Mi amas vin, kaj vane la horizont' vin kaŝas.
Eĉ inter malvarmaĵoj, estas mi, vin amanta.
Kurante sur la maro al loko neatingebla,
foje miaj kisoj iras en tiaj ŝipoj gravaj.
Forgesan min mi vidas, kvazaŭ aĝaj ankroj.
La kajoj estas plej tristaj kiam vesper' albordiĝas.
Laciĝas mia vivo senutile malŝata.
Mi amas la nehaveblan. Vi estas tiel fora.
Mia enuo baraktas kun la krepuskoj lantaj.
Sed la nokto alvenas kaj ĝi al mi ekkantas.
Sian turnigado reva la luno ekruliĝas.

Al mi, per viaj okuloj, l' stelegoj rigardas.
Kaj, ĉar mi amas vin, la pinoj en la vento,
volas kanti vian nomon per siaj folioj drataj.

19 - Niña morena y ágil...

Niña morena y ágil, el sol que hace las frutas,
el que cuaja los trigos, el que tuerce las algas,
hizo tu cuerpo alegre, tus luminosos ojos
y tu boca que tiene la sonrisa del agua.

Un sol negro y ansioso se te arrolla en la hebras
de tu negra melena cuando estiras los brazos.
Tu juegas con el sol como con un estero
y él te deja en los ojos dos oscuros remansos.

Niña morena y ágil, nada hacia ti me acerca.
Todo de ti me aleja, como del mediodia.
Eres la delirante juventud de la abeja,
la embriaguez de la ola, la fuerza de la espiga.

Mi corazón sombrío te busca, sin embargo,
y amo tu cuerpo alegre, tu voz suelta y delgada.
Mariposa morena, dulce y definitiva
como el trigal y el sol, la amapola y el agua.

19 - BRUNA, VIGLA INFANINO...

Bruna, vigla infanini, la sun',,kiu faras fruktojn,
grenigas la tritikon kaj kurbigas la algojn,
faris vian gajan korpon, viajn lumajn okulojn,
vian buŝon, kiu havas la rideton de l'akvo.

Nigra, avida sunoĉ sin volvas ĉe l' fadenoj
de l' nigra harar' via, kiam vi la brakojn streĉas.
Vi ludas kun la suno kiel kun rivereto,
li en viaj okuloj lasas du stagnojn malhelajn.

Bruna, vigla infanino, nenio al vi min tiras.
Ĉio el vi min forportas, kiel el la tagmezo.
Vi estas la delira juneco de l' abelo,
la forto de la spiko, de l' ondo l' ebrieco.

Mia malgaja koro vin serĉas, kaj mi amas,
la gajan korpon vian, vian voĉon liberan.
Definitiva, dolĉa kaj bruna papilio,
kiel tritikkamp' kaj suno, akvo kaj papavet'.

20 - Puedo escribir los versos ...

Puedo escribir los versos más tristes esta noche.

Escribir, por ejemplo, "La noche está estrellada
y tiritan, azules, los astros, a lo lejos."

El viento de la noche gira en el cielo y canta.

Puedo escribir los versos más tristes esta noche.
Yo la quise, y a veces ella también me quiso.

En las noches como esta la tuve entre mis brazos.
La besé tantas veces bajo el cielo infinito.

Ella me quiso, a veces yo también la quería.
Cómo no haber amado sus grandes ojos fijos.

Puedo escribir los versos más tristes esta noche.
Pensar que no la tengo, sentir que la he perdido.

Oir la noche inmensa, más inmensa sin ella.
Y el verso cae al alma como al pasto el rocío.

Qué importa que mi amor no pudiera guardarla.
La noche está estrellada y ella no está conmigo.

Eso es todo. A lo lejoa, alguien canta. A lo lejos.
Mi alma no se contenta con haberla perdido.

Como para acercarla mi mirada la busca.
Mi corazón la busca y ella, no está conmigo.

La misma noche que hace blanquaar los mismos árboles.
Nosotros, los de entonces, ya no somos los mismos.

Ya no la quiero, es cierto, pero cuánto la quise.
Mi voz buscaba el viento para tocar su oido.

De otro. Será de otro. Como antes de mis besos.
Su voz, su cuerpo claro. Sus ojos infinitos.

Ya no la quiero, es cierto, pero tal vez la quiero.
Es tan corto el amor y es tan largo el olvido.

Porque en noches como esta la tuve entre mis brazos,
mi alma no se contenta con haberla perdido.

Aunque este sea el último dolor que ella me causa,
y estos sean los últimos versos que yo le escribo.

20 - MI POVAS VERKI VERSOJN...

Mi povaș verki versojn plej tristajn tiu-ĉi nokton.
Skribi, per ekzemple: "La nokto estas stela
kaj tremas, ĝluaj astroj, en la malproksimeco".
La nokta vento turnas en la ĉiel' kaj kantas.

Mi povas verki versojn plej tristajn tiu-ĉi nokton.
Mi amis ŝin kaj foje, ankaŭ ŝi min amis.

Mi havis ŝin dum noktoj kiel ĉia, en miaj brakoj.
Sub la senfina ĉielo mi tiom ŝin kisadis.

Ŝi amis min, kaj foje, ankaŭ mi ŝin amis.
Kiel ne esti aminta liajn grandokulojn fiksajn.

Mi povas verki versojn plej tristajn tiu-ĉi nokton.
Pensi, mi ŝin ne havas. Senti ŝin jam perdita.

Aŭdi grandegan nokton, sen ŝi eĉ pli grandega.
Kaj kiel roso al paŝtejo, animen verso iras.

Kio gravas, se mia amo ne povus ŝin reteni.
La nokt' estas stela kaj ŝi kun mi ne estas.

Tio estas ĉio. Fore, iu kantadas. Fore.
Mia anim' ne kontentiĝas havante ŝin perditan.

Kvazaŭ por ŝin altiri, mia rigard' ŝin serĉas.
Mia koro ŝin serĉas, kaj ŝi kun mi ne vidas.

Sama nokto, kiu faras blankan la samajn arbojn.
Ni, la tiamaj, ni, la samaj ne plu estas.

Mi ŝin ne amas, certe, sed kiom mi ŝin amis.
Mia voc' serĉis la venton por tuŝi orelon ŝian.

Ies. Ies ŝi estos. Kiel antaŭe de miaj kisoj.
Ŝia voĉ', ŝia hela korpo. Ŝiaj okuloj senfinaj.

Mi ne plu amas ŝin, sed eble mi ŝin amas.
Tiel malfonga la amo kaj la forges' tiel tira.

Ĉar dum noktoj kiel ĉia mi ŝin ĉirkaŭbrakadis
mia anim' ne kontentiĝas havante ŝin perditan,

Ĉu tiu estus la lasta dolor' , kiun ŝi min kaŭzas
kaj tiaj lastaj versoj, kiuj mi al ŝi skribas.

La canción desesperada

Emerge tu recuerdo de la noche en que estoy.
El rio anuda al mar su lamento obstinado.

Abandonado como los muelles en el alba.
Es la hora de partir, oh abandonado!

Sobre mi corazón llueven frias corolas.
Oh sentina de escombros, feroz cueva de naúfragos!

En ti se acumularon las guerras y los vuelos.
De ti alzaron las alas los pájaros del canto.

Todo te lo tragaste, como la lejanía.
Como el mar, como el tiempo. Todo en ti fué naufragio!

Era la alegre hora del asalto y del beso.
La hora del estupor que ardía como un faro.

Ansiedad de piloto, furia de buzo ciego,
turbia embriaguez de amor, todo en ti fué naufragio!

En la infancia de niebla mi alma alada y herida.
Descubridor perdido, todo en ti fué naufragio!

Te ceñiste al dolor, te agarraste al deseo,
te tumbó la tristeza, todo en ti fué naufragio!

Hice retroceder la muralla de sombra,
anduve más allá del deseo y del acto.

Oh carne, carne mía, mujer que amé y perdí,
a ti en esta hora húmeda evoco y hago canto.

Como un vaso albergaste la infinita ternura,
y el infinito olvido te trizó como a un vaso.

Era la negra, negra soledad de las islas,
y allí, mujer de amor, me acogieron tus brazos.

Era la sed y el hambre y tú fuiste la fruta.
Era el duelo y las ruinas y tú fuiste el milagro.

Ah mujer, no sé cómo pudiste contenerme
en la tierra de tu alma y en la cruz de tus brazos!

Mi deseo de tí fué el más terrible y corto,
el más revuelto y ebrio, el màs tirante y ávido.

Kistombej',,ĉe viaj tomboj eĉ nun estas fajraĵo,
eĉ nun grapoloj brulas de la birdoj bekataj.

Hò la mordita buŝo, ho la kisitaj membroj,
ho la korpoj plektitaj, ho la dentoj malsataj!

Kopulaci' freneza je espero kaj penado
en kiu ni kunligiĝis kaj ni malesperadis!

Kaj la tenèro, mola kiel akvo kaj faruno.
Kaj la vorto, apenaŭ naskita ĉe la lipoj.

Jen mia sorto, en ĝi mia espero vojaĝis,
en ĝi mia espero falis, ĉio en vi estis dronado!

Ho bilĝo de rubaĵoj, ĉio en vi faladis,
kiun doloron vi ne premis, kiu sufer' ne vin dronas!

Ree kaj ree skuata vi kantis kaj vi flamis.
Kiel maristo staranta de ŝipo ĉe la pruo.

Vi, ĝis floris en kantoj, en kùrentoj vi rompis.
Ho bilĝo de rubaĵoj, amara, vasta puto.

Palblinda skafandristo, ŝtonilisto trista,
perdita malkovristo, ĉio en vi estis dronado!

Estas hor' por foriri, malmola, frosta horo
kiun la nokto katenas al ĉiu horaro.

La brua zon' de l' marò ĉirkaŭpremas la bordon.
Malvarmkoroloj mergas, elmigras nigraj birdoj.

Forlasita kvazaŭ la kajoj ĉe l' tagiĝo.
Nur la tremanta ombro sin tordas ĉe miaj manoj.

Ha preter for de ĉio. Ha preter for de ĉio!

Estas hor' por foriri. Oh forlasato!

LA MALESPERA KANTO

Memor' via elmergiĝas el la nokt' kie mi estas.
Rivero al maro nodas sian plendon obstinan.

Ja forlasita same kiel kajoj ĉe l' tagiĝo.
Estas hor' por foriri, ho forlasita!

Ĉe mia koro pluvas malvarmaj koroloj.
Ho bilĝo de rubaĵoj, turmentkav de dronantoj!

En vi amasiĝadis militoj kaj flugoj.
El vi levis flugiloĵn la birdoj de la kanto.

Ĉion vi forglutadis, kiel la malproksimo.
Kiel maro, kiel tempo. Ĉio en vi estis dronado!

Estis la gaja horo de la sturm' kaj la kiso.
La horo de l' mirego, kiu bruliŝ kiel turfajro.

Sopireg! de piloto, furi' de blindmergisto,
malklara amebrio, ĉio en vi estis dronado!

Ĉe nebulinfaneco, mia anim' flugilvundita.
Perdita malkovristo, ĉio en vi estis dronado!

Vi dolorĉirkaŭligis, vi deziralkroĉiĝis,
malgajo vin renversis, ĉio en vi estis dronado!

Mi igis posteniri la muregon je ombro,
mi paŝiradis preter deziro kaj agado.

Ho karmo, karno mia, virin' kiun mi amis, perdis,
al vi, en malseka horo, alvoke faras kanton.

Kiel vazo vi gastigis senfinan kormolecon,
kaj senfina forgeso rompiŝ vin kiel vazo.

Ĝi estis nigra, nigra soleco de l'insuloj,
kaj tie, amvirino, akceptis min viaj brakoj.

Estis soif' kaj malsato, kaj vi estis la frukto.
Estis funebr' kaj ruinoj, kaj vi estis miraklo.

Ha virin', mi ne scias kiel vi min retenis
ĉe tero de via animo kaj kruco de viaj brakoj!

Mia dezir' je vi terurmallonga estis,
la plej ebri-skuita, la plej avid-tiranta.

Cementerio de besos, aún hay fuego en tus tumbas,
aún los racimos arden picoteados de pájaros.

Oh la boca mordida, oh los besados miembros,
oh los hambrientos dientes, oh los cuerpos trenzados.

Oh la cópula loca de esperanza y esfuerzo
en que nos anudamos y nos desesperamos.

Y la ternura, leve como el agua y la harina.
Y la palabra apenas comenzada en los labios.

Ese fue mi destino y en él viajó mi anhelo,
y en él cayó mi anhelo, todo en ti fué naufragio!

Oh sentina de escombros, en ti todo caía,
qué dolor no exprimiste, qué dolor no te ahoga!

De tumbo en tumbo aún llameaste y cantaste.
De pie como un marino en la proa de un barco.

Aún floreciste en cantos, aún rompiste en corrientes.
Oh sentina de escombros, pozo abierto y amargo.

Pálido buzo ciego, desventurado hondero,
descubridor perdido, todo en ti fue naufragio!

Es la hora de partir, la dura y fria hora
que la noche sujeta a todo horario.

El cinturón ruidoso del mar ciñe la costa.
Surgen frias estrellas, emigran negros pájaros.

Abandonado como los muelles en el alba.
Sólo la sombra trémula se retuerce en mis manos.

Ah más allá de todo. Ah más allá de todo.

Es la hora de partir. Oh abandonado!